

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

HE 99/2025 vp, Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

**Uudenmaan ELY-keskuksen asiantuntijalausunto - TAE 2026 painotukset ja
kipupisteet ml. perusväylänpito ja alempiasteisen tieverkon tilannekuva sekä julkisen
henkilöliikenteen ja yhteysalusliikenteen palveluostot**

Uudenmaan ELY-keskus kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa ja antaa asiantuntijalausunnon tulevan Uudenmaan elinvoimakeskuksen toimialueen näkökulmasta.

Uudenmaan elinvoimakeskus alueelliseksi tienpitäjäksi Uudellamaalla vuoden 2026 alusta alkaen

Uudenmaan ELY-keskus vastaa tienpidosta Uudenmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakuntien alueella vuoden 2025 loppuun saakka. Valtion aluehallinnon uudistuksen myötä 1.1.2026 alkaen Uudenmaan elinvoimakeskus muodostuu Uudenmaan maakunnan alueelle. Kanta-Hämeen liikennetehtävät siirtyvät Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen alueelle ja Päijät-Hämeen liikennetehtävät Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen muodostamalle alueelle. Samassa muutoksessa julkisen henkilöliikenteen palveluostot ja muut joukkoliikenteen järjestämiseen liittyvät tehtävät siirtyvät ELY-keskuksesta Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin 1.1.2026 alkaen. Yhteysalusliikenteen ostot Uudenmaan ELYn alueella hoidetaan keskitetysti Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa ja ensi vuoden alusta alkaen Lounais-Suomen elinvoimakeskuksessa.

Alueen toimeliaisuus ja suuret volyymit tienpidon haasteina Uudellamaalla

Uusimaa on Suomen suurin työpaikka- ja talousalue. Uudenmaan maapinta-ala on noin 3 % koko maasta ja maantieverkon pituus on noin 4550 km eli noin 6 % koko maan maantieverkosta. Uudenmaan maakunnan alueella asuu lähes kolmannes koko maan väestöstä eli lähes kaksi miljoonaa ihmistä. Alueella tuotetaan noin 40 % Suomen bruttokansantuotteesta ja alueella sijaitsee lähes 40 % koko maan työpaikoista. Uudenmaan maakunnan väestönkasvu on ollut 96 % koko maan viimeisen viidentoista vuoden ajan väestönkasvusta. Kasvun ennakoita myös jatkuvan ja maakunnan väestömäärän ylittävän kaksi miljoonaa seuraavan kymmenen vuoden sisällä.

Uusimaa on valtakunnan logistiikan lähtö- ja saapumisalue sekä solmupiste, jossa lukuisat teollisuuden ja kaupan toimitusketjut risteävät. Alueella sijaitsee maan merkittävin kansainvälinen lentoasema ja useita suuria satamia, lisäksi useat tie- ja rataverkon pääväylät kohtaavat

20.10.2025

Uudellamaalla. Alueen logistiikan toimivuudella on merkitystä sekä kotimaan että ulkomaan logistiikan toimitusketjuille, kuten esimerkiksi kaupan elintarvikekuljetuksille.

Uudenmaan maakunnan alueella sijaitsee yli 40 % Suomen vilkasliikenteisimmistä teistä (keskivuorokausiliikenne yli 15 000 ajoneuvoa/vrk) ja noin kolmannes koko maan moottoritiekilometreistä. Alueen maanteiden liikennesuorite on yli viidesosa koko maan maanteiden liikennesuoritteesta ja 15 % koko maan tavaraliikenteen kuljetussuoritteesta. Myös niin sanotut alemman tieverkon tiet, seututiet ja yhdystiet, ovat suurelta osin hyvin vilkkaasti liikennöityjä verrattuna vastaavaan tiestöön maan muissa osissa. Vähäliikenteistä (alle 200 ajoneuvoa/vrk) tiestöä Uudenmaan maantieverkosta on noin viidesosa.

Erittäin suurten liikennemäärien takia vilkkaimpien maanteiden ja ramppien kuluminen on nopeaa. Raskaan liikenteen kuljetussuorite sekä huonokuntoisilla pääteillä että huonokuntoisilla seutu- ja yhdysteillä on Uudenmaan maakunnan tiestöllä merkittävästi muuta maata suurempi. Uudellamaalla, erityisesti pääkaupunkiseudulla, joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kulkumuoto-osuudet ovat Suomen suurimmat. Myös potentiaalisia kestävien kulkumuotojen käyttäjiä on paljon. Oman päivittäisen haasteensa tuo vähäliikenteisten teiden riittävän palvelutason ja saavutettavuuden turvaaminen tarkoituksenmukaisin toimin.

Uudenmaan alueella on hyvin paljon suurten liikennemäärien tieinfraa kuten moottoriteitä, eritasoliittymiä ramppeineen, siltoja, maantietunneleita, meluesteitä sekä väylien varusteita ja laitteita, joiden ylläpito ja korjaaminen on kallista. Toisaalta infran ylläpidon ja korjaustoimien vaikuttavuus on Uudellamaalla hyvä, koska väylien käyttäjämäärät ja kuljetussuoritteet alueen maantieverkolla ovat suuret.

Korjausvelkarahoitus tuo merkittävän lisän perustienpitoon vuonna 2026

Jo vuodesta 2020 alkanut maarakennusalan kustannusten nousu ja pysyminen korkealla tasolla on syönyt viime vuosina tienpidon rahoituksen ostovoimaa huomattavasti. Uudenmaan elinvoimakeskuksen perustienpidon perusrahoitustaso vuodelle 2026 on noin 96,2 milj. €. Vertailutietoa aiempien vuosien rahoitukseen ei ole, koska ELY-keskuksen aikana toiminnan suunnittelu ja seuranta on toteutettu koko Uudenmaan ELY-keskuksen alueen osalta, ei maakunnittain jaoteltuna. Rahoituksesta n. 27 milj. € kuluu maanteiden päivittäisen liikennöitävyyden varmistavaan hoitoon. Korjauksiin on käytettävissä noin 60 milj. €. Korjausten suurimmat kuluerät ovat päällystäminen ja siltojen korjaaminen. Hallituksen esitys tieverkon korjausvelan lisärahoitukseksi vuodelle 2026 on 118 milj. €, josta Uudenmaan elinvoimakeskukselle tulisi päällysteiden korjauksiin arviolta n. 13,4 milj. € ja siltoihin n. 3,6 milj. € perusrahoituksen päälle. Vuonna 2025 vastaavan valtakunnallisen tienverkolle kohdennetun korjausvelkarahoituksen määrä oli 200 milj. €.

Helsingin seudulle solmittu MAL-sopimus tuo merkittävän panostuksen seuraavalle nelivuotiskaudelle pienten, valtion ja kuntien yhteisrahoituksella toteutettavien parantamishankkeiden

20.10.2025

Sopimuksen mukaan Uudenmaan elinvoimakeskuksen toteutusvastuulla olevat hankkeet kohdistuvat Keski-Uudenmaan kymmenen kunnan (ns. KUUMA-seutu) alueelle. Tuleva keskimääräinen valtionosuuden vuosirahoitus KUUMA-kuntien alueella on 4–5 milj. € / vuosi. Vastaavasti alueen kunnat osallistuvat ko hankkeiden toteutukseen samalla summalla.

Tieverkon korjaustarpeet vaativat pitkäjänteisyyttä

Vuonna 2025 päällysteisiin osoitetun valtakunnallisen lisärahoituksen myötä päällystettyjen ajoratakilometrien määrä Uudenmaan maakunnan alueella on noin 380. Vuosina 2024 ja 2025 päällystystä on pystytty kohdentamaan merkittävästi keskimääräistä enemmän seutu- ja yhdysteille. Alustavien arvioiden mukaan huonokuntoisten päällystettyjen teiden kokonaismäärän kasvu olisi saatu taitettua. Arviot tarkentuvat kuntomittausten valmistuttua.

Päällysteiden urautuminen on merkittävin korjaustarpeen aihe vilkkaasti liikennöityjen teiden ja ramppien osalta. Pääteiden lisäksi urautuminen koskettaa myös suurta osaa seutu- ja yhdysteitä. Vähäliikenteisimpien teiden päällystevaurioiden syy on usein tien rakenteessa, jolloin pelkkä päällysteen uusiminen ei riitä. Tällaisten kohteiden korjausten kilometrikustannukset ovat pahimmillaan moninkertaiset pelkkään päällystämiseen verrattuna.

Vuosittaiset päällystysmäärät ovat vaihdelleet Uudenmaan maakunnan alueella viimeisen kymmenen vuoden aikana 203 ajoratakilometristä 542 ajoratakilometriin rahoitustason vaihtelevuuden takia. Vuonna 2026 päällystysohjelman pituudeksi arvioidaan yhteensä noin 310 ajoratakilometriä. Korjausvelan lisärahoitus tuo tässä huomattavan lisän päällystyskilometreihin. Vilkasliikenteistä verkkoa arvioidaan päällystettävän noin 130 ajoratakilometriä ja muuta tieverkkoa noin 180 ajoratakilometriä. Alemmalla huonokuntoisella tieverkolla joudutaan turvautumaan myös muihin käytössä oleviin toimenpiteisiin, kuten päällysteen täsmäkorjaukseen ohjelmoiduilla paikkauskohteilla, nopeusrajoitusten alentamiseen sekä varoitusmerkkien asentamiseen.

Uudenmaan elinvoimakeskuksen alueen vajaasta 2000 sillasta noin 10 siltaa on uusimistarpeessa ja noin 530 siltaa vaatii peruskorjauksen lähiaikoina. Vuonna 2026 pystytään korjaamaan ja uusimaan yhteensä noin 16 siltaa ja kymmenkunta putkisiltaa. Korjausvelan lisärahoituksen osuus siltoihin kohdistettavasta rahoituksesta on merkittävä. Uudenmaan alueen maantietunneleista vuonna 2026 korjataan Vuosaaren tunneli (mt 103) Helsingissä ja Fiskarin tunneli (mt 104) Raaseporissa.

Päällystetyn tieverkon pintakunnon, maantiesiltojen ja maantietunneleiden lisäksi tieympäristössä, tien varusteissa ja laitteissa sekä tien rakenteissa on yhä enemmän korjausvelkaa, joka pahentuessaan voi aiheuttaa tiekohdan äkillisen sulkemistarpeen tai jopa vaarantaa liikenneturvallisuuden. Tällaisia kohteita Uudenmaan maakunnan alueella ovat erityisesti kriittiset tieauriokohteet kuten painumat, elinkaarensa lopussa olevat meluntorjuntarakenteet, huonokuntoiset isot tierummut, tulvakohteet, sortumia aiheuttavat kallioleikkaukset, liian matalat tiekaiteet,

20.10.2025

sekä alemman tieverkon rakenteiden kestävyysongelmat. Tällaiset tiekohteet ovat tienpitäjän jatkuvassa seurannassa ja niitä korjataan rahoituksen sen mahdollistaessa.

Liikenneturvallisuustyöhön vaikuttavuutta - tarvitaan konkreettisia toimenpiteitä

Kuntien kanssa tehdään kiinteää liikenneturvallisuusyhteistyötä, joka kattaa pysyvät liikenneturvallisuusryhmät ja määrävälein päivitettävät liikenneturvallisuussuunnitelmat. Yhteistyössä tunnistetaan alueen tärkeimmät liikenneturvallisuustoimenpiteet, joiden toteutus edellyttää myös rahoitusta. Vuosina 2023 ja 2024 rahoitusta liikenneturvallisuustoimenpiteisiin Uudenmaan ELY-keskuksen alueella ei ollut lainkaan, mutta vuodelle 2025 osoitetun 1,5 milj.€ myötä muutamia toimenpiteitä on voitu toteuttaa. Vuodelle 2026 Uudenmaan elinvoimakeskuksen alueelle rahoitusta liikenneturvallisuuskohteisiin on osoitettu n. 1 milj.€.

Väyläverkon investointiohjelmalla rooli kehittämishankkeiden pitkäjänteisyyden varmistajana

Viime vuosina väyläverkon kehittämishankkeita on kohdistunut vähän Uudenmaan maakunnan alueelle. Vuosi 2025 toi Uudellemaalle investointikohteita, mikä paikkaa osaltaan vuosia jatkunutta pääväylien kehittämisen investointivelkaa.

Helsingin seudun MAL-sopimuksessa sovittiin seudun MAL-suunnitelmassa ja Väyläverkon investointiohjelmassa tunnistettujen hankkeiden toteutuksesta. MAL-kehittämishankkeina on Väyläviraston teettämänä käynnistymässä vt 4 Lahdenväylä välillä Kehä I–Kehä III ja Ilmasillan eritasoliittymä -hanke Helsingissä sekä mt 101 Kehä I Maarinsolmun eritasoliittymä -hanke Espoossa. Lisäksi käynnistymässä on vt 25 osuus Meltola–Mustio, Raaseporin ja Inkoon alueilla.

Hallitus on esittänyt investointiohjelman ulkopuolelta myös seuraavien hankkeiden toteuttamista Uudenmaan elinvoimakeskuksen alueella:

- Kt 51 Vuohimäen eritasoliittymä, Kirkkonummi
- Mt 152 Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä (Kehä IV)
- Kt 51 Kelan risteys, Kirkkonummi
- Inkoon seudun investointien edellytysten vahvistaminen parantamalla Satamatien liittymää ja Tähtelän liittymää (kt 51)
- Uuden tieyhteyden rakentaminen Loviisan ydinvoimalalle (mt 1583 (Atomitie) välillä mt 170–Saaristotie

On tärkeää, että tulevien vuosien hanketarpeet tunnistetaan jo väyläverkon investointiohjelman laatimisvaiheessa. Investointiohjelma on tärkeä väline hankkeiden toteutuksen edistämiseen suunnitelmavalmiuden kautta. Näin tuotetaan riittävä tietopohja päätöksentekoa varten.

Näiden lisäksi Uudenmaa alueen väyläverkolla on lukuisia muita kehittämistarpeita, jotka liikenteen palvelutasotarpeiden täyttämiseksi tulisi toteuttaa. Tärkeimpiä toteutusrahoitusta odottavia hankkeita ovat vt 25 Hanko–Mäntsälä -hankkeen seuraavat toteutusvaiheet, kt 50 Kehä III painumakorjaus Espoonkartanon kohdalla sekä Kehä III:n liikenteen sekä

20.10.2025

pääradan kannalta kriittinen kt 50 Kehä III Puistolan pohjoisen ylikulkusillan uusiminen.

Alueen pienten parantamishanketarpeiden kärki, ns. maanteiden perusväylänpidon parantamishankkeet, on esitetty Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelman 2026–2029 [hankekartassa](#) (www.tienpidonsuunnitelma.fi). Lisäksi nopeasti käynnistettäviä, tehokkaita pieniä hankkeita on listattu Väyläviraston hankekortissa [Pienet alueelliset investoinnit, Uusimaa, Kanta-Häme ja Päijät-Häme](#).

Avustusrahoitus yksityisteiden tienparannuksille vähissä

Toimivalla yksityistieverkolla on osaltaan tärkeä rooli Suomen huoltovarmuuden kannalta. ELY-keskukset, jatkossa elinvoimakeskukset, avustavat järjestäytyneitä tiekuntia parantamishankkeiden kustannuksiin osallistumalla. Yksityistieavustusprosentit korotettiin vuosille 2023–2025 ja viestintä korotetuista avustusprosentteista aktivoi tiekuntia suunnittelemaan ja toteuttamaan perusparannushankkeita, sekä hakemaan yksityistieavustusta. Jaettavissa oleva yksityistieavustusmääräraha kuitenkin laski huomattavasti sekä 2024 että 2025, joten avustettavia hankkeita on jouduttu priorisoimaan. Avustuksia myönnetään nyt ensisijaisesti hankkeisiin, joissa liikennöinti tiellä on vaurion vuoksi kokonaan estynyt tai uhkaa estyä. Tällaisia hankkeita ovat ennen kaikkea siltojen ja suurien rumpujen korjaaminen. Tavoitteena on, että kaikkein kriittisimmät kohteet pystyttäisiin avustamaan. Vuodelle 2026 yksityistieavustusrahoitus Uudenmaan elinvoimakeskuksen alueella on arviolta noin 0,25–0,5 milj. €, millä pystytään käytännössä avustamaan vain yhtä siltahanketta tai muutamaa pienempää avustuskohdetta.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt yksikön päällikkö Timo Karhumäki ja ratkaissut johtaja Päivi Nuutinen.

Jakelu	Kaisa Iso-Sipilä / Eduskunta, valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto
Tiedoksi	Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamo Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualueen johtoryhmä

Tämä asiakirja KEHA/30805/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/30805/2025 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Nuutinen Päivi 20.10.2025 11:21

Esittelijä Karhumäki Timo 20.10.2025 11:04